

Den 18. maj 2025
FVM 441

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning til ændring af forordningerne (EU) 2020/761 og (EU) 2020/1988 for så vidt angår toldkontingenter for produkter med oprindelse i Ukraine til EU (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om håndtering af toldkontingenter for produkter med oprindelse i Ukraine inden for bl.a. hvede, byg, majs, oksekød, mælkeprodukter, smør, grisekød, æg og fjerkrækød. Forslaget følger af, at importen fra den 6. juni 2025, med mindre andet vedtages forinden, igen vil ske under associeringsaftalens toldrammer, da EU's midlertidige, ensidige, handelsliberaliserende foranstaltninger for ukrainske varer eksporteret til EU udløber den 5. juni 2025. Kommissionen er parallelt i forhandlinger med Ukraine om at indgå en ny permanent aftale med Ukraine baseret på associeringsaftalen. Det indeværende forslag vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Komiteen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 22. maj 2025. Regeringen agter på den baggrund at afstå fra at stemme, idet man anerkender, at der er behov for en ordning, hvis der ikke er indgået en ny permanent aftale med Ukraine, men finder at dette burde ske på mere favorable betingelser for Ukraine. Såfremt det vurderes, at Danmark kommer til at stå isoleret ved at afstå, så agter regeringen at stemme for.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag om gennemførelsesforordning til ændring af forordningerne (EU) 2020/761 og (EU) 2020/1988 for så vidt angår toldkontingenter for produkter med oprindelse i Ukraine til EU.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308 /2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komiteen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter. Afgiver Komiteen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komiteen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. I dette tilfælde kan Kommissionen inden for to måneder forelægge Komiteen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen enten vedtage forslaget, forelægge komiteen et ændret forslag

inden for to måneder eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Sagen forventes sat til afstemning på mødet i Komiteen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 22. maj 2025.

Formål og indhold

Forslaget fremsættes, da EU's midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger (ATM) for ukrainske varer udløber den 5. juni 2025. De midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger trådte første gang i kraft 4. juni 2022 og er efterfølgende blevet forlænget årligt, senest i 2024 frem til 5. juni 2025. Handlen mellem Ukraine og EU havde mellem 2016 og frem til juni 2022 været reguleret gennem parternes associeringsaftale, hvor der var etableret et vidtgående og bredt frihandelsområde (DCFTA), som for en række landbrugsprodukter var baseret på toldkontingenter. De midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger blev introduceret som følge af Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 og suspenderer al importtold og toldkontingenter på varer fra Ukraine. Ved den seneste forlængelse af foranstaltningerne i 2024 blev der, som følge af kritik fra en række medlemsstater over ordningens utilsigtede negative konsekvenser for visse landbrugssektorer, introduceret en automatisk 'nødbremse', der sikrer genindførsel af toldkontingenter, hvis importen overstiger bestemte niveauer for de mest sensitive landbrugsprodukter (fjerkræ, æg, sukker, havre, majs, gryn og honning). Niveauerne er baseret på importgennemsnittet af landbrugsprodukterne juli 2021 til udgangen af 2023, og det har generelt set tilladt en højere mængde af toldfri import end under toldkontingenterne i associeringsaftalen.

Ved udløbet af de ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger pr. 5. juni 2025 vil toldreglerne fra associeringsaftalen med Ukraine, med mindre andet vedtages forinden, igen være gældende. Dette betyder, at toldkontingenterne på tretten løbenumre, der omfatter bl.a. hvedeprodukter, bygprodukter, majsprodukter, kvægekød, mælkeprodukter, smør, grisekød, æg og fjerkrækød, som var suspenderet under de midlertidige ensidige handelsforanstaltninger, anvendes.

I nedenstående tabel er for produkter omfattet af den omtalte "nødbremse" gengivet dels størrelsen af toldkontingenterne i associeringsaftalen (kolonne 2), importen i 2023, hvor der var told- og kvotefri adgang til EU-markedet (kolonne 3) og i sidste kolonne er gengivet den toldfrikvote for året 2024/25.

Produkt	Årlige toldkontingent i associeringsaftalen (tons)	Gns. import i 2023 under ATM med told- og kvotefri adgang (tons)	Toldfri mængde under ATM juni 2024-juni 2025 (tons)**
Fjerkræ	90.000	231.777	227.043
Majs*	650.000	12.790.000	15.803.553
Havre	4.000	1.823	8.000,00
Æg	6.000	54.697	32.851
Sukker	20.070	509.729	372.091

Gryn	7.800	38.700 (2024-tal)	29.252
Honning	6.000	45.800	62.925

**Det bemærkes, at der er fri adgang for import af majs til EU, hvorfor import ud over kontingenterne ikke pålægges told.*

***Det bemærkes, at den toldfri mængde er opdelt i to delmængder.*

Med forslaget vil anvendelsen af toldkontingenterne for perioden 6. juni 2025 til udgangen af 2025 blive tilpasset til syv tolvte dele af den årlige mængde. Dette sker med henvisning til Punkt 5 i Tillæg C til Bilag I-A til EU-Ukraine Associeringsaftalens Afsnit IV, Kapitel 1. Her fremgår det, at kontingenterne skal fordeles pro rata, hvis aftalen træder i kraft efter 1. januar.

Herudover bliver tretten toldkontingenter, som oprindeligt administreredes under forordning (EU) 2020/761, i perioden 6. juni til 31. december 2025 overført til forordning (EU) 2020/1988, som administreres efter princippet om "først til mølle". Fra 1. januar 2026 tilbageføres disse kontingenter til forordning (EU) 2020/761, hvorefter der bl.a. vil være særskilte ansøgningsperioder og krav om sikkerhedsstillelse. Administration af toldkontingenterne efter princippet om "først til mølle" er nominelt lettere for importørvirksomheder at håndtere, da der stilles færre krav til ansøgerne.

Det indeværende forslag er fra Kommissionens side tænkt som en teknisk forberedelse af genindtrædelsen af de oprindelige handelsvilkår, såfremt det bliver nødvendigt, fordi en forhandlet udvidelse af handelsdelen af associeringsaftalen (DCFTA) ikke er på plads ved udløbet af ATM den 5. juni 2025. EU og Ukraine er i øjeblikket i forhandlinger om en udvidelse af DCFTA mhp. vedtagelse og ikrafttrædelse efter udløbet af ATM eller snarest muligt derefter. Forordningen for de midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger gælder til og med 5. juni 2025. Forslaget vil derfor træde i kraft fra den 6. juni 2025.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Ukrainsk eksport af landbrugsprodukter udgør omkring én procent af EU's samlede forbrug for så vidt angår fjerkræ og æg, mens majs udgør op mod en femtedel af det samlede forbrug. Ukraine er den tredje største eksportør af landbrugsprodukter og fødevarer til EU med en andel på 8 pct. i 2024. Det bemærkes, at der for indeværende ikke kan ske import under toldkontingenter på oksekød og svinekød grundet EU-krav til fødevarer sikkerhed. Forslagets del om import ved anvendelse af princippet om "først til

mølle” for den resterende del af 2025 er positivt for importører af landbrugsprodukter fra Ukraine. Det er derfor nemmere for importører at genoptage importen under associeringsaftalen.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug og Fødevarer (L&F) bemærker, at man tager forslagets indhold – nemlig at handelsforholdene atter falder tilbage på de aftalte rammer i den eksisterende associeringsaftale – til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at støtte og styrke Ukraines økonomi, og arbejder derfor for den videst mulige handelsliberalisering mellem EU og Ukraine. Regeringen agter på den baggrund at afstå fra at stemme, idet man anerkender, at der er behov for en ordening, hvis der ikke er indgået en ny permanent aftale med Ukraine, men finder at dette burde ske på mere favorable betingelser for Ukraine. Såfremt det vurderes, at Danmark kommer til at stå isoleret ved at afstå, vil man imidlertid fra dansk side stemme for forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.